

Vald jagas vapimärke

Tõstamaa valla volikogu otsusega anti 2006 aasta Tõstamaa valla vapimärgid Ülle Juurikule ja Tiit Pildile.

TÄNA LEHES:

Vapimärgi saajad lk. 2
Vabariigi
aastapäevapidu lk. 3
Vana pilt jutustab lk. 4
Turismiettevõtjate
ümarlaud lk. 5
Kihnu – Manija
simman lk. 6–7
Lugemissoovitus lk. 7
Kas Tõstamaal on hea
elada? Vol. 5 lk. 8–9
Kümme küsimust lk. 10
Sport ja kultuur lk. 11

❑ Tõhela järvel toimunud jääraja sõidul osales 36 autot ja üritusest võttis osa ligemale 70 inimest. Käesoleval hooajal oli see juba kolmas võistlus, viimane kord tegime reklaami, sellest ka rohke osavõtt. Ürituse korraldas Tõhela külaselts.

JUHTKIRI

□ Kellele on tarvis rahvusvahelist naistepäeva? Jah tõepoolest, kellele siis? Vastus on vägagi lihtne - meile - NAISTELE! See on üks igavesti marutorevahva päev, mil on põhjust hommikul natuke negi kauem peeglisse vaadata ja rõõmsa ootusega päevale vastu minna.

Meie tänavapildis võib 8.märtsil kohata hulgi inimesi lilleõitega, peamiselt kahjuks küll slaavi rahvusest. Eesti mees on tihtipeale naistepäeva punapolitiseerinud ja seetõttu kangekaelselt seda ka eitab ja eirab. „On ju emadepäev,“ on hea põhjendus käepärast võtta. AGA kõigile naistele ei ole kahjuks antud õnne olla ema... Ega nad sellepärast viletsamad naised EI OLE!

Üks mu sõbratar torises, et esiteks ei teinud temase sel päeval välja tema oma mees, rääkimata kõikidest muudest tuttavatest püksikandjatest ja ka hea meessõbraga kohvi joomas käies pidi ta oma kohvi ise kinni maksma!

Agas minul vedas, sain hulgaliselt õnnesoove, ja ilusa pika punase roosi kallilt inimeselt!

Kes oskab nüüd ja praegu öelda, milline oli tegelik põhjus, miks Klara Zetkin ettepaneku tegi 8.märtsi naistepäevana tähistada, AGA igatahes o l i s e e HEA MÕTE!

Piret Zimmermann

2006 aasta valla vapimärgi kavalerid

□ Ilmari, Peetri, Ülari, Silveri, Aivari, Merikese, Sandri, Merle, Ingmari, Oliveri, Kuldari ja Raineri ema **Ülle Juurik** sündis 29. mail 1960 aastal Lihulas. Õppima läks ta Tallinna Kooperatiivkooli kulinaariks. See oli saatuse märk, sest just pinginaabri vennast Edgarist sai tema tulevane mees. Pika, sihvaka punapäise noormehe süda sai võidetud ja kooli lõppu 1978 aastal sai tähistada juba pulmapeoga. Suurlinnas oli korteritega kitsas ja noored otsustasid kolida maale, esialgu Kastnasse, hiljem Tõstamaa alevikku.

Ülle on täis õppimishimu ja saarlase jonni ning pärast töö kaotust toitlustuses otsustas ta minna õppima Pärnusse juuksurite ja maniküürijate kursustele. Sellel alal töötas ta ligi kuus aastat. Kuni seitsmenda elu-

aastani oli Ülle üksik laps ja lubas endale, et kui suureks saab siis on tal suur pere.

Seni on ta ikka talitanud vanaema õpetust mööda, et kui mõni laps koputab uksele siis ei tohi teda tagasi saata ja et ega Jumala vilja tohi raisku lasta minna. Nõnda ongi Üllest ja Edgarist saanud suure pere vanemad. 19 aastat tagasi mindi elama Järve tallu, et lastel ruumi möllata oleks. Laste

üle võib ainult uhkust ja rõõmu tunda, sest kõigil läheb tööl ja koolis hästi. Laste sõnul on Ülle hea ja turvaline ema, kellele on tore sülle pugeda ja lõputult kallistada.

Ülle ütleb, et laste kasvatamine on talle kallis hobi ja ta on selle nimel kõigest muust loobunud ega väsi sellest kunagi. Just lastelt saab ta energiat edasi rahmeldamiseks.

□ **Tiit Pilt** sündis 28. oktoobril Läänemaal Ridala vallas Panga külas. Tiidu kodutalu Puusepa oli üks metsavendade kooskäimise kohti ja kui NKVD sai asjast aimu, korraldati 5. juunil 1949 haarang. Talu põletati

maatasa, ema viidi siberisse ja Tiit jäi ema Erika sõbrannade hooldele.

Rannarahva elu oli väga vaene ja Tiit anti lastekodusse, esialgu kasvas ta Palivere ja hiljem Pärnu lastekodus. 1964 lõpetas ta Pärnu 4 Keskkooli ja läks kohe pärast seda tööle Pärnu Piimatoodete Kombinaati transpordi tööliseks. Siis võttis naise ja tänaseks on kahest tütrest kasvanud tublid tööinimesed. 1972 otsustas Tiit jälle kooli minna, TPI-sse tööstuse planeerimist õppima. Ta töötas Piimakombinaadis väga mitmetel ametikohtadel ning alates 1986 aastast valiti direktoriks. 1995 aastal lõppes 31 aastat kestnud töö pii-

manduses.

Elu pakkus Tiidule jälle uue väljakutse, sest alates 1992 aastast tuli ta elama Manijale Riida tallu ja jälle tuli kõike justkui otsast alustada. Tasapisi alustas ta turismindusega ja tänaseks on ka saare suurima loomakarja omanik. Nagu ta ise ütleb, et ei ole mõnusamat ja rahustavat muusikat kõrvadele, kui lambakarja heinakrõmpsutamine.

Kuni möödunud aastani täitis Tiit ka saarevanema ühiskondlikke kohustusi. Tiiduta, tema asjaajamiskogemusega, turismitaluta, loomapidamiseta, tema kaasabil teostatud projektideta, oleks tänane elu Manijal oluliselt värvivaesem.

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm Tel. 505 5340 Küljendaja Merike Tamm,
Internet: www.parnumaa.ee/tostamaa/tt
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood,
Tõhela raamatukogu, Tõstamaa bensiinijaam, Lao pood
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 600tk

Vabariigiaastapäeva pidu Tõstamaa rahvamajas

Enda saladusliku
ümbrikuga Üllet
õnnitlemas.

Värsked vapimärgi omanikud koos vallavanem Toomas Rõhuga, kellele riputas
President ise päev varem auraha rinda.

Vabariigi aastapäeva tähistati mitut sorti
tantsudega. Lancy meestele silmailu
pakkumas.

Jüri Homenja
hullutamas
tõstamaalannasid.

Isamaa sünnipäeva puhul löid tantsu nii suured, kui väikesed rahvatantsu harrastajad.

112

04.02.06 kell 17:30 saabus Lääne-Eesti häirekeskusele teade põlengust Varblas. Nimelt olid kratid ühe vana õõnsa puu seest põlema pannud, puu kustutati.

05.02.06 kell 11:36 tuli teade auto põlengust Audrurannas.

Suure külmaga ei tahtnud ühel meesterahval auto kuidagi käivituda. Mees otsustas siis autole elektripuhuriga veidi sooja teha. Pani puhuri kapoti alla ja kaane ilusasti kinni!?!? Sellise teguviisi peale, aga teadagi puhur kuumeneb üle ja tulemus oligi käes. Auto läks nii soojaks, et hakkas ilusasti põlema. Õnneks jõudis mees auto majast eemale sikutada, muidu oleks siinkohal saanud vanasõna rakedada, et sauna pani, küla läks.

13.02.06 kell 01:44 põles jälle üks auto, aga sedapuhku Pootsi külas. Seni teadmata põhjusel võttis üks Mersu kaubik tuld, auto kustutati. Mõnes mõttes oli see õnnelik õnnetus, sest kaubik asus hoones.

Paistab et pakast jagub veel küll ja küll. Olge siis kenad inimesed ja katsuge igasugu kütteseadmeid kasutades ikka läbi mõelda, et misugune küttekeha kuhu sobib.

Jätkuvat talve kõigile.

Teisipäeval,
28. märtsil
kell 9-11
Tõstamaa
Rahvamajas
DOONORIPÄEV

Igale
naisdonorile
kingitus AVION'ilt

Tõstamaa postkontor. 1926. aastal.

Vana pilt jutustab

Sellel pildil on Tõstamaa postkontoriülem ligi 70 aasta tagusest ajast, rahva hulgas lugupeetud ja austatud Villem Kõösel (1893–1937) oma naise Annaga (Hannus, pärit Alu külast, 1895–1966).

Villem on pärit Tõhelast Häidaste külast Kūti (Kūti-Tani) talu kolmelapselisest perest. Õppis Tõstamaa vallakoolis, Veltsa ministeeriumikoolis. Lõpetas Pärnu poeglaste gümnaasiumi 1913. Käis õpetajate seminaris, oli koolijuhataja Vana-Vändra vallakoolis 1913–1916.

Siis tegi pöörde: temast sai postiametnik Pärnus (1916–1918), seejärel asutas postkontori Kablis (1918–1922). Ja siis jõudis 1922 lõpp-peatusse Tõstamaale postkontoriülemaks ning pidas seda ametit varajase surmani 1937.

Peres oli kolm last: Leida (1924–1997) ning kaksikud Aino ja Linda (1927). Linda sõnul pole nad ühevanused: Aino sündis hommikul kell 6 ja Linda õhtul kell 6. Pere elas postkontorimajas kirikupoolses otsas. Neil oli kasutada kaks tuba ja köök. Linda sõnul oli isa väga töökas.

Vanemad mõlemad olnud väikse jutuga, lastele pidi jätkuma ühekorra üt-

lemisest. Kõik lapsed käisid kirikumõisas pühapäevakoolis. Kaksikud olla olevat kooli ajal päris hea olnud. Istusid ühes pingis, ühtemoodi riides – Aino jagas hästi matemaatikat, Linda rohkem eesti keelt. Kontrolltööde ajal aitasid üksteist ja kahe peale kokku tulid Pärnus kaubanduskoolis head hinded.

Kui isa käest kommiraaha palusime, siis võttis ta vestitaskust igale 10 senti. 5 sendi eest sai Sauli pagariärist shokolaaditahvli (Saul olevat ise sokolaaditahvleid teinud), 2 sendi eest hulga pulgakommi. Sauli saiad olid väga head, ostsime sealt alati sooja saia ja sooja leiba.

Villem oli iseõppija. Oskas prantsuse, vene, inglise ja saksa keelt. Prantsuse keel oli nõutav, ilma selleta postkontoriülemana töötada ei saanud.

Pühapäeva hommikuti mängis Villem klaverit, põhiliselt kirikukoraale ja naispere laulis. Ta oli ise sügavalt usklik, kuigi kirikus ei käinud, uuris kodus kristlikku kirjandust.

Pere elas tagasihoidlikult võrreldes naabri kaupmees Martisoniga. Neil olid toas kuld-ja hõbeasjad, Kõöselitel mitte, kuigi isa

Villem Kõösel naise Annaga

oli tollal kõrgepalgaline.

Villem vaevles liigestepõletikkude käes ja muretses hoopis pere eest siis – kui teda enam pole. Ettenägelikult ostis Pootsisse Tõnga (Tõngi) talu, pidas seal rentnikku. Peale tema surma, kui teatud aja möödudes pidi pere postkontorist välja kolima, said nad endale maja osta.

Ja esimene nõukogude rünnak – võttis Annalt pensioni ja need neli naist pidid elama ei millestki. Tütred hakkasid Tõhelas taludes tööle käima, Anna õppis vilditegemise selgeks (ühe paari viltide eest sai 1kg võid).

Vaike Hang

Toimus Tõstamaa valla kolmas turismiettevõtjate ümarlaud

□ Tõstamaa Vallavalitsus koos turismiettevõtjatega on eelmisest aastast korraldanud kord kvartalis ühiseid koosviibimisi.

Ümarlause peamiseks eesmärgiks on õhutada turismiettevõtjaid omavahelisele koostööle ning samas arendada ka omavalitsuse ja ettevõtja vahelist tandedit. 15. veebruaril 2006. a. toimus kolmas Tõstamaa valla turismiettevõtjate ümarlaud.

Seekordseks arutlustemaks oli turismi voldik-kaardi koostamine. Voldikkaart on mõeldud Pärnumaa lääneala külastavale turistile (Tõstamaa, Varbla, Audru ja Koonga vald), mida hakatakse jagama Pärnu turismiinfopunktis kui ka Tõstamaa mõisas.

Mõis on külastajatele avatud sellel suvel iga päev 5. juunist kuni 30. augusti

Valla turismitegijad Gerli ja Kristiina aru pidamas.

tini. Kõik, kes on huvitatud oma ettevõtte reklaamimisest selles voldikus, võtke palun ühendust meili teel kristiina@tostamaa.ee või

telefonil 449 6180. Kuna tegu on turistile suunatud voldik-kaardiga, siis võiksid oma firmat reklaamida need ettevõtted, kellel on

just turistile mõnda teenust või toodet pakkuda.

Kristiina Lepik

Kas teie teadsite?

□ Räägin teile loo, mis juhtus minuga mõni nädal tagasi.

Nimelt oli mul vaja teha üks tehing, mis puudutas mulle kuuluvat elumaja. Tehingu õnnestumiseks asju ajama hakates paistis esialgu, et kõik sujub kenasti. Siis aga helistati ühel reede õhtul pangast ning teatati, et tehingut pole võimalik teostada, kuna mul puudub majaja?

Loomulikult oli hämming suur, sest ma ei suutnud mõista, kuhu minu maja siis järsku kadunud on? Minu pärimistele vastati pangast viisakalt, et Tõstamaal on Ehitajate tee nimeline tänav olemas küll, kuid see lõpeb majanumbriga, mis lõpeb mitu maja minu kodust eespool. Pangast soovitati mul

KOHE minna valda aru pärima. Kahjuks oli reede õhtu ja tööpäev juba läbi, niisiis otsisin vajalikud dokumendid välja ning läksin valda esmaspäeva hommikul.

Vallas selgitati mulle lahkelt ja arusaadavalt, miks ja kuidas võivad majad ehk siis veel vallasvara, asjade killast kaduda. Samuti anti soovitus mida teha, et kõik arusaamatused kähku korda ajada. Olin piisavalt lihtsameelne, kui arvasin, et kõik sujub ladusalt. Kuna minul oli paberite kordasaamisega ülimalt kiire ning valla ametimehel, kes selliste asjadega tegeleb, tööplaanid lähinädalaks arvatavasti tehtud, kasvasid pinged ja emotsioonid mõistagi üle pea.

Pea tunnistama, et paar

jutuajamist väljusid pehmelt öeldes hea tooni piiridest. Sain ka etteheitva märkuse osaliseks, et miks ma oma varasse tähelepanelikumalt ei suhtu ja et selline asi nagu maja registrisse kandmine oleks pidanud juba ammu tehtud olema. Mõistagi ei tähenda ametiasutustes vabandused alla „mina ei teadnud“ mitte tuhkagi.

Asjad said lõpuks siiski aetud ning lõpp hea, kõik hea.

Käesoleva looga ei taha ma viriseda ega kedagi süüdistada, küll aga hoiatada teisi samasuguseid lihtsameelseid nagu mina. Kui te pole just päris 100%-lt kindel kas teie maja on ikka kirjas siis kontrollige! On kahju, kui mõni tehing

jääb tegemata. Kahju on kindlasti veelgi suurem, kui ühel halval päeval sõidavad õue tähtsad asjamehed, nende järel buldooser ja teie kodu asemele rajatakse golfiväljak!

Tänapäeva arvutimaailmas piisab ühest vales näpuliigutusest või viirusest ja kõik teie andmed võivad hetkega kaduda ning eks püüdke siis tõestada, et teie maja, auto või te ise üldse olemas olete.

Soovitan kõigil olla võimalikult hästi kursis tänapäeva üheliikliruse muutuvate seaduste ning uute reeglitega, sest nõnda säästate nii enda kui ka teiste närve.

Ladusaid asjaajamisi soovides,

Eve Käär

Pidu Tõhelas

□ Saime jälle maha ühe peoga, mis oli eelmisest poole rahvarohkem. Aitäh, kes tulid! Aga peab jälle ära mainima, et Tõhela rahvast oli peol väga vähe. Aga ükski prohvet pole ju kuulnud oma maal.

Pidu oli iseenesest tore ning meesterahvaste ahvatlemiseks kutsutud kohutantsijat oli ilus vaadata ka naistel. Toimus ka väike võistlus naiskondade vahel ning nende välja mõelda oli üks luuletus meestest.

Samal ajal sõid mehed pannkooki maasikamoosiga ja jõid peale piima. Kui salmid valmis, pidid mehed parima salmi välja valima, see loeti ka ette.

Võitja võistkond sai meestelt (mehelt) auhinaks pudeli sampust. Võitjaks tuli Saulepi võistkond ja siin nende salm.

OOD MEESTELE

Küll me oleks
suures jamas,
kui meil poleks
ühtki meest,
kes meid toetaks,
kes meid aitaks,
kes meil tööd teeks
ära eest.
Mehed, teid me
täname,
käime läbi tulest veest
ikka ainult teie eest!!!

**Tõhela rahvamaja
perenaine**

**Manija saarel on
võimalus tellida
traktoritöid.
Soodushind
Manija elanikele
150 krooni tund,
telefon 565 4316**

Manija ja Kihnu naised

Rahvast pilgeni täis Manija külakeskuses tantsiti väsimatult poole hommikuni.

□ Sihtasutus Kihnu Kultuuriruum korraldas 3. märtsil Manija külakeskuses simmani.

Peo mõte oli tutvustada Manija inimestele sihtasutust Kihnu Kultuuriruum ja pakkuda naistele rahvariide juurde kuuluvaid sitsirätikuid.

“Kuna Eestis kantakse rahvariideid iga päev vaid Kihnus ja Manijas, toetame nende kandjaid,” ütles Kih-

nu Kultuuriruumi tegevjuht Mare Mätas.

Kummaline, aga naistele nii olulisi mustrilisi sitsirätikuid pole kusagilt saada. “Kui me käime folkloorireisidel, siis kõik vanad naised otsivad mööda poode, kust saaks sitsirätiku ja kust põlleriide,” jutustas Mätas.

Sihtasutus on rätikuid otsinud pea kogu maailmast, nt Portugalist ja Lõuna-Ameerikast, kuid kõige

paremad leiti Rootsist ja Venemaalt.

Rätikumüük Manija külakeskuses kogus kohe tuurid üles ja naised võtsid järjekorda. “Sitsi-rätik on ikka vahva, see on ilus ja seisab hästi peas,” rõõmustas Neeme Salme, kes ostis kohe kolm tükki.

“See on väärt ost,” kiitis ka Elvi Niit, kes ostis 13 rätikut. Elvi naispere on suur, koos tütarde ja tütretütarde-

□ Et libedal teel autojuhtimisega hästi toime tulla, tuleb sõiduuskusi just jäärajal lihvida ja miks mitte ka väikesi võistlusi pidada. Jääraja entusiastid Lõuka – Ermistu külaseltsingust on korraldanud juba kaks võistlust ühtekokku ligi saja osavõtjaga. Korraldajad tänavad abi eest võistluste korraldamisel vallavalitsust, Tõstamaa Keskkooli, Katrin Tõnissoni, Ivot, Raivot, Egonit, Reeta, Annelit, Randot. Samuti tänud osavõtjatele ja hea sõnaga toetajatele.

said sitsirätikud pähe

ga on kokku 13 naishinge, kellele kõigile on uut rätikut vaja.

Kui naised olid rätikud kätte saanud, läks hoogsaks tantsuks – ikka nii, et tantsupõrandal enamjaolt naised, sekka mõned mehed ja koolipoisid.

Koolitõd-rukud Jaana, Triinu ja Tiia arvasid, et pidu vanast talumajast külakeskuseks kohandatud hoones meenutab kihnu pulma ning on tõeliselt vägev ja vahva.

Mare Mätas leidis, et pidu annab pulma mõõdu välja küll – vanasti peetigi pulmi peamiselt talvel ja samasuguses talumajas ning alati olid mehed ühes, naised teises ruumis.

Tantsust mehed ei hooli, aga kas nad oskavad hinnata ja märgata rahvariideid, seda, millist sitsirätikut või põlle naine kannab?

Ilus sitsirätik paneb silmad särama

Mare Mätase arust oskavad küll: mehed need kõige suuremad eksperdid ongi, sest nemad on kihnu rahvariide kujundajad ja maaletoojad.

“Naised olid kodus, aga meremehed töid Venemaalt ja Riias ilusamaid riideid,” jutustas Mätas.

Ka tänapäeval näeb Kihnu mees kohe ära, mis-sugust põlle või rätikut tema naine kannab.

Ilusat põlleriitloodabsihtasutus Kihnu Kultuuriruum hankida aprillikuus.

Kihnlane peab põlleriidel ja sitsirätikul ilusaks neerumotiivi.

Kuna kihnu rahvariie elus ja me kanname seda kogu aeg, on tähtis, et abie-

lunaine vahetaks kogu aeg põlle ega käiks peol ühe ja samaga. Samuti vaatavad kõik, millist rätikut naine kannab.

See on üks asi, mis paneb kihnlase silmad särama. Sellest ei saa aru ei etnoloogid ega folkloristid, kes on vaimse kultuuri uurijad.

Etnoloogide jaoks on rätik ja põll sissetoodud kraam ja seepärast leitakse, et see ei ole ehe, aga tegelikult on kihnu naise jaoks olnud vähemalt üle 100 aasta kõige tähtsam, mis-sugused tema rätik ja põll välja näevad.

Anu Saare

Mõisa Mann ja Silla Elvi valisid kirjusid rätikuid ka lastele ja lastelastele.

LUGEMISSOOVITUS

Seekord ahvatlen Sind lugema islandi kirjanik Einar Mar Godmundssoni natuke raskevõitu, aga väga köitvat raamatut “Ilmamaa inglid”, milles autor käsitleb sügavuti vaimuhaiguse probleemistikku.

Peategelase prototüübiks on vaimuhaige noormees Pall, kes oli tegelikult kirjaniku enda vend. Pall astub “sõtta” normaalsete mõistmatuse, eelarvamuste ja hirmu vastu ebanormaalsuste suhtes.

Kirjanik kasutab loo kirjutamisel huvitavat võtet, nimelt valib ta Palli teose mina- ja peategelaseks. Seega jääb mulje, et Pall ise jutustabki oma lugu, mille üle on meil palju mõtiskleda.

Meie ju alles õpime sallivust teistsuguste suhtes.

Efeline

Tõstamaa keskkool osales Pärnus toimunud noorte infomessil SUUNAJA, kus tutvustati oma kaunist mõisakooli ja sealseid mitmesuguseid õppimisvõimalusi.

11. märtsil käis Audruranna näitemänguselt “Adru” manijalastele mängimas näitemängu “Ema sünnipäev”. Rahvast küll nappis, kohal oli puhvet ja järgnes hea tava kohaselt tants.

Kas Tõstamaal on hea elada? Vol.5.

Ehk kuidas seda Egiptimaal tõestamas käidi

Reisikirja esimese osa leiad jaanuarikuu lehest.

□ Aga vaatamisväärsused – külastasime päeva jooksul Egiptuse muuseumi, kus enne sissepääsemist kontrolliti meie kotte mitmel korral ning jälgiti, et ühtki foto- või videoaparatuuri sisse viidaks.

Muuseum oli täis sarkofaage, kujusid, kulda ja muid aardeid, mis vaaraode hauakambritest leitud oli.

Üheks põnevamaks eksponaadiks oli loomulikult vaara Ramses II kondoom, mis oli umbes minu väikese sõrme suurune (ilmselt aja jooksul kuivanud) ning paeltega, et saaks vajaliku asjapulga külge kinni siduda. Olime muuseumis umbes 2 tunni ringis ja selle aja jooksul suutsime jooksu pealt näha vaid murdosa sellest, mida seal tegelikult vaadata oli.

Peale muuseumi külastust sõitsime uudistama püramiide ja sfinksi, mis oli ja jääb üheks suuremaks elamuseks kogu reisi jooksul.

Ühestki ajalooõpikust ei saa seda tunnet, mille saab seistes püramiidi kõrval ning kael kuklas vaadata selle tippu. Või seista sfinksi kõrval palava päikese käes keset kõrbetolmu ja võrrekeelset jutuvada ning kujutada end ette mitmeid tuhandeid aastaid tagasi...

Enne Hurg-hadasse tagasisõitmist külastasime ka parfüümi- ja papüüreusemuuseumi, mis tegelikult on kõige tavalisemad parfüümi- ja papüüreusepoed. Et see asi ikka kõigile selge oleks.

Tagasisõit Hurg-hadasse kestis jällegi seitse tundi, mille jooksul sai täis bussis olnud WC. Kuna istusime

Tempel on suur ja sõnatuks võtvalt imposantne.

emaga otse tualeti kõrval oli olemine seal suhteliselt haisev, kuid õnneks märkasid seda ka reisisaatjad.

Ühes bensiinijaamas palkasid nad sealsed töötajad bussi pel-dikut koris-tama. Koristus ise nägi välja selline, et kaks mustatöölist öökisid kõva häälega, nahkerdasid midagi seal sees ja siis lasid terve selle ruu-

mi voolikust veega üle. Sai-me sealjuures ka ise natuke „puhtamaks”, sest vett pritis nii potiauku kui poti kõrvale kui potipealkäi-

jatele. Seega „puhtus” ikka üle kõigele!

Pärast Kairo-reisi puhkasime ühe päeva hotelli rannas ja limpsisime tasuta alkohoolseid jooke. Olime nimelt märganud osta *all inclusive* paketi, mis sisaldas nii lennupileteid, majutust, toitlustust kui jooke hommikust kuni õhtul kella 23ni.

Egiptlased ise alkoholi ei tarbi, kuna usk ei luba. Minu ja ema usk lubas seda küll ja nõnda lasimegi headel jookidel hüva maitsta. Jookide limpsimine läks põnevaks aga siis, kui üks „ringi-nilliv” sõbralik teenindaja avastas, et ma joon viina Sprite'ga. Ilmselt on teil raske ette kujutada tema jahmatust ning seda, millise

manitsuskõnega ta seepeale maha sai. See oli lihtsalt imetusväärne, kuid kahjuks täiesti tühi töö – oma jooki dest me ei loobunud.

Peale puhkust läksime reisile Luxoris ja siit annan ma jutujärje üle oma emale, Evele.

Linn mida tunti Teebana

Oma teise ekskursiooni, peale Kairot ja püramiide, planeerisime Niiluse ülemjooksul asuvasse linna Luxorisse, mis on kunagi tuntud olnud Teeba linnana. Linn ise asub Hurghadast 280 km kaugusel, bussiga umbes neli tundi sõitu.

Peale eelnenud nn „puhkepäevale” ei tundunud järgmisel hommikul kella poole viiene ärkamine kuigi raskena. Istusime peagi bussi ja asusime taaskord õhinal aknast mööda libisevat maastikku uudistama.

Uudsenäht linnapilti ilmunud mitmesugused jõulukaunistused. Palmipuude ümber olid keritud jõuluküünlad, tänavate ääres sätendasid põhjapõdrad ja jõuluvana...

Peab ütlema, et need mõjusid sumedas ja vesipiibusuitsuses araabia öös pisut kentsakalt, kuid seda vist pigem meiesuguste põhjamaa inimeste jaoks.

Kui buss linnast välja sõitis, võisime taaskord imetleda paarisaja km ulatuses Aafrika mandri kõrbemaastikku, kus torkasid silma vaid üksikud poolkõrbenud moega põõsatuustid. Peale lageda maastiku saime hommikuvalguses imetleda tõeliselt kaunist mägismaastikku, mis erines kõigest seninähtust.

Kolmetunnise sõidu järel hakkasid lõpuks paistma esimesed üksikud rohelised taimed, mäed kadusid ja peagi kulges tee juba mööda Niiluse orus voolavat jõge.

Kahel pool teed laiutasid palmid, kõikjal lõpsakad põllud ja hoolikalt üleshari-

tud põllulapid. Jõekaldalt paistsid armetud savionnid (teisidõnu küll majad), rohutu nosivad kitsed, eeslid ja pühvlid.

Põldudel töötati peamiselt eeslitega, kuid mõnel pool paistis olevat töös ka väikseid aiatraktoreid. Lisaks neile oli näha paari kalameest, kes võrke veest välja tirisid ning üht paadimeest, kes vees kedagi (või midagi?) aeruga materdas...

Tempel kuhu pääseb piki sfinkside alleed

Peale pikka bussisõitu jõudsimise esimese kohaliku vaatamisväärsuseni – Karnaki templini. Giidiks oli noor muslimi neiu, kel oli perekonna loal võimalus seal turistidele võimast ehitist tutvustada.

Templisse pääses piki sfinkside alleed, kuid ehitist ennast on ääretult raske kirjeldada. See oli/on nii suur ja sõnatuks võtvalt imposantne, nii iidne, kauni arhitektuuri ja ajaloolise pärandiga, et sõnadest jääb lihtsalt puudu. Ning ükski nn „turistiklõpsudest” ei suuda pooltki selle templi olemusest edastada. Peale püramiidide on see koht, mida peab iga turist nägema.

Kummaline oli see, et peale miljonlinna Kairot oli Karnaki tempel mõnusal rahulik ja vaikne. Kadunud olid arvukad turistidegrupid ning vaid siin-seal hõljus ringi pika hõlstiga moslemimees, kes kutsus mesimagusalt vaatama mõnd eriti huvitavat paika. Mõistagi väikese tasu eest.

Rahahimust polnud vaba ka templit valvav kohalik relvaga turismipolitseinik, kes lubas lahkelt üht keelatud kohta ronida ja seal pilti teha. Loomulikult kasutasime seda võimalust – Liina ronis krabinal kohe mingi kuju juurde ja mina klõpsasin

siis pilti teha. Ära minnes ignoreerisime aga püssimehe pikalt väljasirutatud kätt ja rahaküsimist, mispeale meile vägagi läänelikult „Fuck!” järgi hõigati.

Tunnid möödusid Karnakis kiirelt. Peale seda suundusime vaatama Memnoni kolossi. Meie suureks üllatuseks ei viinudki buss meid otse kolossi juurde, vaid hoopis Niiluse äärde, kus istusime väikestele paatidele.

Need veesõidukid olid suhteliselt kipakad, et nendesse üldse saaks, pidi olema paras akrobaat – kallas oli kivipaneelidega sillutatud, järsk ning enda tasakaalu hoidmisega oli kõigil tegu – seejuures polnud lombakas ja haige ükski inimene grupist.

Sogasest Niilusest lootisime näha ka paari krokodillisilmi, kuid neid polnud. Selle asemel nägime ringi lendavaid pääsukesi, kes Eesti külmast talvest just Egiptimaa soojusesse on põgenenud.

Sõit üle jõe kestis umbes pool tundi ja oli tõeliselt mõnusaks värskenduseks 30 kraadisele leitsakule.

Memnoni koloss ise asub Luxori vahetus läheduses, ümbritsetuna põldudest ning taamal paistvatest mägedest ja Niilusest. Koloss kujutab endast kaht hiiglaslikku 71 meetri kõrgust kuju, mis valvavad tänaseks hävinenud vaarao lossi.

Kuningannade viimne peatuspaik

Sealt sõitsime edasi Kuningannade orgu. Orgu nimetatakse nõnda seepärast, et sinna maeti vaarao perekondade naisliikmed – kuningannad ja printsessid. Sarnaselt Karnaki temp-

lile, valvasid ka seal mustades mündrites püssimehed, kes kõikidelt turistidelt nende fotoaparaadid kokku

korjasid. Hauakambrites oli täielikult keelatud igasugune pildistamine, sest sealsed sein- ja laemalingud on juba tuhandeid aastaid vanad ning kaotaksid oma ilu välispidise valemalgustamise korral.

Kõige hämmastavam oli meie jaoks see, kui hästi olid kõik värvid säilinud – kollased, sinised, punased toonid olid nii erksad, nagu oleks need just äsja maalitud.

Värvidega kujutati tolelaegset ülikute elu ning tõeliselt vaimustavaks elamuseks nii tavalisele huvituristile kui kunsti- ja ajaloo huvilisele.

Hauakambrite eriteenuseks oli pappkastidest kärjstatud tükid, millega sai endale umbes maalaluses koopas tuult lehvitada. Loomulikult sooviti sellise teenuse eest väikest tasu. Meie sellest taaskord puht-eestlasliku ihnusega loobusime.

Viimaseks vaatamisväärsuseks pakuti külaskäiku banaaniistandusse, kus piletiraha eest oli võimalik süüa kilo banaane. Loobusime materiaalsetel kaalutlustel. Uurisime selle asemel kohalikku tänavakaubandust ja otsisime mitu imekaunist salli, mis on muideks tunduvalt odavamad kui Eestis.

Luxorist jõudsimise tagasi taaskord hiljaõhtul, kui mitte keset südaööd. Uni tuli kiiresti ja moskiitodele oli jällegi avatud külluslik „söömalaud”.

“Elamusi” oli kõhulegi

Enne kui oma Egiptuse-reisi lõpetatuks loen, räägiksin natuke sealsetest toitudest. Hotellis, kus ööbisime, pakuti peamiselt kohalikke roogasid.

Põhitoitudeks on Egiptuses riis, oad, herner, läätsed, sitkevõitu loomaliha ja erinevat linnuliha. Lisaks pakutakse ohtralt juurvilju – porgandit, peeti ja kartulit, mis selle asemel,

et olla kollased ja muredad, olid hoopis vesised ja hallikad. Nagu külmas potis päev või paar seisnud ning siis üles soojendatud.

Peale eelpool nimetatute pakuti ka oliive, mis võrreldes siinsetes poodides pakutavatega, olid suisa jõleda maitsega. Pärast paari-kolme maitsemist pidasime targa maks need puutumata jätta. Magustoitudeks olid igas vikerkaar-

värvis tarrendid, mis kahjuks maitseisid kõik üsna ühtemoodi.

Parimaks osaks kogu toiduvaliku puhul olid aga saiakesed – võist, jahust ja suhkrust tehtud, ülevalatud siirupiga ja vahel moosiga. Pean tunnistama, et juba ainuüksi nende saiakeste pärast tasub Egiptimaa minna. Nii mitmelgi hommikul sai neid üksi süüa rohkem kui kümme tükki korraga... Oeh.

Agas kohvi seal küll teha ei osatud. Tihti oli teel ja kohvil võimatu vahet teha, seepärast ei soovita kohvisõltlastel seal pakutavale eriti lootma jääda.

Kodu kallis kodu

Egiptimaalt tagasi sõites sattusime otse Eestimaa külma talve, mis tegelikult ei tundunudki nii kohutav. Ometi sai tänaval rahulikult ringi jalutada.

Olime reisi jooksul saanud juurde kõvasti kogemusi, tugevaid emotsioone ning isikliku dieedi asemel kõhnemaks teinud hoopis oma rahakotid.

See reis oli igat oma hetke ja senti väärt ning nüüd ootame aega, mil uuesti saaks kotte pakkida.

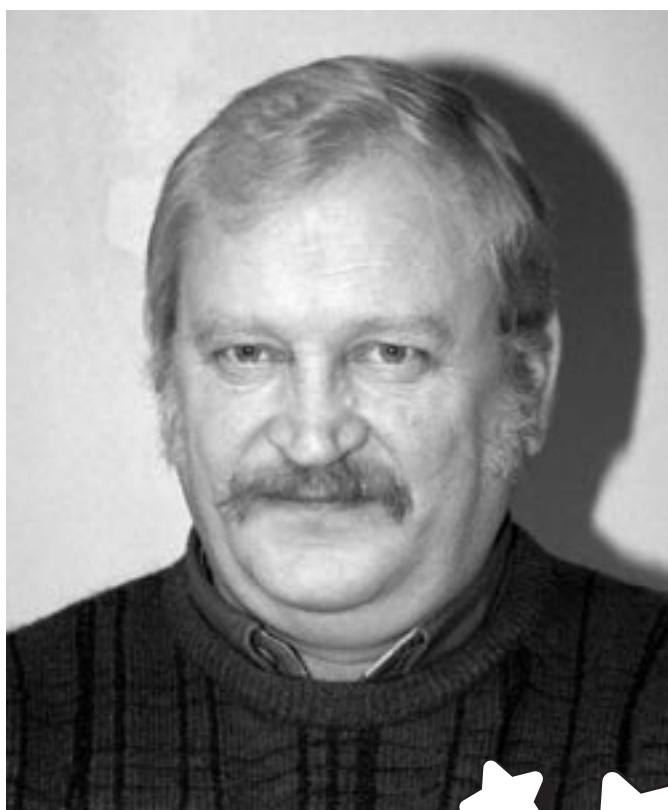
Kel vähegi võimalust, siis seljakotid selga, kohvrid kätte otsa ja seiklema!

Muidu ei saa aru, kui hea kodus tegelikult on.

Reisil käisid
Liina ja Eve Käär

1. Kelle või mille kõrval hommikuti ärkad?
2. Mis on esimene asi millele hommikul mõtled?
3. Sinu lemmiksöök?
4. Kui Sa ei elaks Tõstamaa vallas siis kus tahaksid elada?
5. Millised on Sinu hobid?
6. Milline oleks Sinu unistuste puhkus?
7. Sinu lemmikteleasaade?
8. Mis raamatud viimati lugesid?
9. Mis Sind ikka ja jälle vihastab?
10. Sinu elu kõige tähtsam sündmus?

KÜMMME KÜSIMUST

Leo Salk,
volikogu liige

1. Ikka oma naise kõrval.
2. Jälle peab tööle minema.
3. Olen kõigesööja, aga eriti maitsevad grillitud lihatoitude.
4. Ikka Tõhelas.
5. Tehnika kallal nokitseda.
6. Ilma telefonita kuskil soojemas kohas kasvõi oma naisega.
7. Televiisorit vaatan palju, Aktuaalset Kaamerat vaatan alati, üldse võiks olla ainult üks programm, et kogu aeg ei peaks klõpsima.
8. Raamatukogus käin suhteliselt tihti, meeldib lugeda väliseestlaste mälestusi, uinun enamasti raamat peos.
9. Teiste inimeste saatus.
10. Ehk on veel ees.

Madis Martson,
volikogu liige

1. Nädala sees ärkan üksi, sest naine läheb vara tööle, aga nädalalõppudel on õnn ärgata naise kõrval.
2. Üles tuleb tõusta!?
3. Olen peaaegu kõigesööja aga enim meeldivad kalaroad.
4. Olen alati siin elanud, ei oska mujal elu tahta, sest võrdlus puudub.
5. Pildistamine.
6. Unistan kasvõi ühest vabast päevast.
7. Televiisorit vaatan vähe aga AK kindlast ja mõnikord ka "Pealtnägijat".
8. Tarzanit.
9. Tobedus.
10. Loodan, et suuremad teod on veel ees.

SUUSATAMINE

Karl Tilga stiilinäide.

I Tõstamaa suusasõit
19. veebruar 2006,
5 km

	Mehed
1. Viljo Lühiste	17.41
2. Tomek Jaansoo	20.20
3. Lauri Sahtel	23.07
	Naised
1. Tiina Kapten	24.06
2. Liia Oidjärv	24.32
3. Kadri Lühiste	27.40
	Poisid
1. Karl Kalda	24.31
2. Karl Tilk	24.33
3. Paul Tilk	24.40
	Tüdrukud
1. Leenu Aava	26.35

II Tõstamaa suusasõit
12. märts 2006,
5 km

	Mehed
1. Toivo Tinast	17.40
2. Lauri Sahtel	19.35
3. Karl Tilk	20.00
	Naised
1. Liia Oidjärv	20.59
2. Aive Leinpüü	23.10

Paul Tilga stiilinäide.

Koorilaul tuleb Saaremaalt

Orissaare laulukoor "HORELE"

□ Laulukoor "HORELE" on asutatud 1984 a. sügisel. Algselt tegutses kergemuusikakoorina. Peamiselt on osaletud maakondlikel ja vabariiklikel laulupidudel, esinenud valla tähtsamatel sündmustel. 1998. a. saavutas koor Vabariiklikul Kammerkooride võistulaulmisel oma alagrupis I koha ning pälvis tunnustuse kohustusliku laulu parima esituse eest. HORELE on kolmel korral (1999, 2000, 2002) nimetatud Saare maakonna parimaks segakooriks ja koorijuht valiti aasta dirigendiks. Klassikalise koorilaulu kõrval on koor

esitanud erinevate ajastute vaimulikke koorimuusikat. 2001. aastal esineti vaimuliku kavaga erinevates Saaremaa kirikutes. Traditsiooniks on saanud esinemine jõulujumalateenistusel koduvalla Jaani kirikus. HORELE on käinud kontsertrisidel Soomes, Rootsis ja Ungaris ning võõrustanud külaliskoore mitmelt poolt Eestist ja ka Ungarist.

Käesoleval hooajal on kooriga liitunud noori lauljaid Orissaare Gümnaasiumist. Viimased 11 aastat on koori dirigeerinud Anne Kann ja koormeistriks Kairit Levit.

Orissaare Tütarlastekoor

□ Orissaare Tütarlastekoor on loodud 1991. aastal. Käesoleval hooajal laulab kooris 35 neidu vanuses 13-18 aastat.

Koori liikmed õpivad Muhu Põhikoolis ja Orissaare Gümnaasiumis. Koor tegutseb Orissaare Gümnaasiumi alluvuses.

Tütarlastekoorile on omistatud alates 1997. aastast vabariiklik kõrgeim I kategooria, mida edukalt kaitsesime 2002. aastal. 2004. aasta laulupeo kontserdil laulis koor vabariigi valikkooride koosseisus.

Orissaare Tütarlastekoor on seadnud oma eesmärgiks kõrgel tasemel koorimuusika esitamise ning koorilauljate kasvatamise teistesse kooridesse.

Paljud lauljad on hiljem jätkanud tegevust sellistes tuntud eesti koorides.

Käesoleva aasta 25. aprillist kuni 1. maini osaleb Tütarlastekoor Saksamaal Bad Arolsenis

IV Rahvusvahelisel Noorte Muusikafestivalil. Festivalil osalevad noored 7 Euroopa riigist.

Koori juhendavad Anne Kann ja Kairit Levit.

KUUH MINNA

Reedel, 17. märtsil kell 12
Tõstamaa Rahvamajas
"MUUSIKA MEID KÕIKI SEOB..." ehk
X Tõstamaa valla solistide konkurss
TULE KUULAMA!

Reedel, 17. märtsil kell 19
Tõstamaa Rahvamajas
MISS ja MISTER TEINI'2006
valimis-show
Õhtu jätkub DISKO'ga
Pilet 25.- kr.
ELAGU KOOLIVAHEAEG!

Laupäeval, 15. aprillil kell 18
Tõstamaa mõisas
KEVADPÜHA KONTSERT
Esinevad tütarlaste- ja segakoor Saaremaalt.
Pilet 15.- kr

**Pangabuss peatub
Tõstamaa
Rahvamaja juures
20. märtsil,
03. ja 17. aprillil,
1., 15. ja 29. mail
kell 16.35-17.20**

Pakkuda 7 suure
koera kutsikat.
Sagrise talu
tel 5333 1191 õhtuti

KINNISVARA

Soovin osta maja
Tõstamaa kandis. Võib
olla remonti vajav.
Ootan pakkumisi
telefonil 505 0506

Aitame leida ostja Teie
kinnisvarale, helistage
ja lepime kokku
tel. 5625 0897. Toomas

Märtsikuu hällilapsed

HILDA RING 90

Seliste küla

AKSIINE PULK

Tõstamaa alevik

ADA MÄTAS

Tõstamaa alevik

MARTA LEAS

Manija küla

LAINA JANSEN

Pootsi küla

VOLDEMAR SALUMETS 81

Kastna küla

ÕILME ANDRESE

Seliste küla

SELMA ROOS

Tõstamaa alevik

LEIDA REILENT

Tõstamaa alevik

ASTA ENGLAS

Tõstamaa alevik

LINDA HEINLA

Seliste küla

LOVIISE TOOTS

Kastna küla

ENDLA MÄRKSOO

Kõpu küla

HILDA-MARIE OJAMETS 75

Lõuka küla

ZINAIDA TOHV

Männikuste küla

MEIDA SOOMETS

Tõstamaa alevik

LINDA JÄRVE

Tõstamaa alevik

HELENE KÖSTER

Manija küla

TÕNIS VAINULA

Tõstamaa alevik

ENDEL PENJAN

Ranniku küla

GELTRUDA JURJEVA 73

Tõhela küla

VELLO RANDMÄE 73

Tõstamaa alevik

HARRI-HERBERT KIIRATS 73

Värati küla

ANTON AAVA 71

Tõstamaa alevik

ADLE PULK 71

Värati küla

ELJU KÄSPER 71

Kõpu küla

LINDA JÕGI 70

Tõstamaa alevik

VELLI JÜRGENS 70

Tõstamaa alevik

MILVI ADER 65

Kastna küla

REIN ROOMIK 60

Kiraste küla

JÜRI ADLER 55

Tõstamaa alevik

EERIKA HEINDLA 55

Kastna küla

URMAS TUISK 50

Tõstamaa alevik